

Verslag Tweede co-design workshop hittestress en gezondheid

Antwerpen 15 januari 2019, Thomas More Hogeschool – The Basement

Aanwezig: 19 mensen - Burgers, wijkcomité, zorgsector, Geosolutions, stad Antwerpen, ...

Op vraag van deelnemende burgers aan het overleg werd de workshop gestart met een korte presentatie van Koen De Ridder, klimaatexpert bij VITO. Hij duidde het belang om aandacht te hebben voor hittestress en kaderde de projecten die VITO uitgevoerd heeft met betrekking tot het in kaart brengen van hittestress in Antwerpen. De presentatie vind je hier

Daarna volgde nog een oproep van het 'Heatstress Smartzone'-project. Zij ontwikkelen een waarschuwingssysteem voor kwetsbare groepen. Momenteel willen ze de belangrijkste koele plekken (zowel binnen als buiten) St-Andries in kaart brengen. Daarvoor roepen ze de hulp in van mensen uit de buurt. Bedoeling is om hier een kaart van te maken en deze te valideren met metingen in de zomer (uitgevoerd binnen GT2.0 project).

Er werd een bondige samenvatting gegeven van de systeemanalyse die de vorige week in de workshop gemaakt werd.

Een grafische weergave vind je hieronder:

Hieruit blijkt dat het een toch wel complex probleem is dat niet zomaar snel wordt opgelost. In de wijk Sint-Andries kunnen de succesvolle pilootprojecten van stad en wijkcomité, middelen vanuit burgerbegroting en stad, en een actief wijkcomité als hefboom dienen om maatregelen te realiseren.

Vooraleer we acties gaan plannen en uitvoeren, is het belangrijk om goed af te bakenen waar we met het burgerobservatorium naar toe willen. Wat is de missie (hoe kan het burgerobservatorium een gewenste toekomst mee helpen realiseren) en wat zijn de doelstellingen van het burgerobservatorium?

VITO maakte een draft visie en missie op. Het was voor de deelnemers geen gemakkelijke oefening om deze te verfijnen.

De belangrijkste opmerkingen op de draft:

- formulering mag veel actiever;
- benoemen van de partijen;
- belang dat ook politiek participeert om te zorgen dat er structurele aanpak is;
- Moet het observatorium alleen een plaats zijn voor debat of ook om actie te ondernemen?;
- We willen invloed hebben op de beslissingen, bijv. heraanleg van een plein.

Nu blijft een missie meestal wel wat abstracter en wordt het veel concreter in de doelstellingen. Momenteel gaan we verder met volgende tekst. Als het burgerobservatorium meer concreet vorm heeft gekregen kan dit nog steeds aangepast worden. De huidige tekst geeft alleszins veel vrijheid om binnen te werken.

Voorlopige visie (gewenste toekomst)

Sint-Andries is een veerkrachtige en hittebestendige wijk waar bewoners, handelaars, wetenschappers, administratie en politici duurzaam en constructief samenwerken om de oorzaken en gevolgen van hittestress aan te pakken.

Voorlopige missie (hoe kan het burgerobservatorium ons naar de gewenste toekomst brengen)

Het burgerobservatorium is zowel een online als een fysieke ontmoetingsplaats waar burgers, beleid en wetenschappers samen informatie en kennis over hitte verzamelen, voor iedereen toegankelijk maken en actief verspreiden om de beleidsagenda te bepalen en initiatieven rond het verminderen van hittestress op te starten en te onderhouden.

Een volgende stap in de workshop was om doelstellingen te gaan bepalen voor het burgerobservatorium. Wat willen we bereiken met de start van zo'n burgerobservatorium en hoe willen we dat samen gaan doen.

Dit deden we aan de hand van gebruikerskaartjes. Alle deelnemers moesten kaartjes in volgende vorm invullen:

Als een (burger, stad, data-aggregator... wil ik iets (in het observatorium) kunnen doen zodat ... (positieve invloed op hittestress en leefomgeving in Sint-Andries).

Deze gebruikerskaartjes werden dan gegroepeerd. Resultaat was een 6-tal clusters. Bij elke cluster doen we een greep uit de gebruikerskaartjes:

Cluster 'meten'

"Als burger wil ik bijdragen tot wetenschappelijk onderzoek zodat we als maatschappij tot meer en betere inzichten komen."

"Als wetenschapper wil ik meten wat de effecten van hitte binnenhuis en de impact van maatregelen hierop zijn zodat juiste maatregelen kunnen worden voorgesteld."

"Als stadsdienst wil ik concrete, meetbare informatie over de effecten van groen en andere maatregelen op hitte zodat we betere argumenten hebben en kunnen tonen wat de impact is."

Cluster 'data en kennis samenbrengen en delen'

"Als stadsdienst wil ik een laagdrempelig platform waar alle data en informatie samenkomt zodat iedereen alles ter beschikking heeft en er snel aan kan komen."

"Als buurtbewoner wil ik *tips and tricks* over maatregelen die ik zelf kan nemen om hittestress te verminderen zodat ik mijn steentje kan bijdragen."

"Als data expert wil ik helderheid over de behoefte aan data en informatie zodat ik kan adviseren."

Cluster 'sensibiliseren van burger en beleid (en politiek)'

"Als actieve burger wil ik een workshop geven aan de Antwerpse gemeenteraad zodat onze beleidsmakers gesensibiliseerd worden met betrekking tot klimaatadaptatie."

"Als wetenschapper wil ik kennis delen zodat mensen bewust worden van de problematiek en inspiratie opdoen voor oplossingen."

"Als lector van een hogeschool wil ik studenten (onderwijs, verpleegkunde) informeren over de effecten van hittestress zodat ze er rekening mee kunnen houden tijdens hittestress bij de uitoefening van hun werk."

Cluster 'debateren'

"Als bewoner wil ik een ontmoetingsplaats waar ideeën en plannen elkaar ontmoeten zodat acties worden gerealiseerd."

"Als actieve burger wil ik een stedelijke klimaatcoalitie opstarten zodat het niet bij een visie blijft, bijv. Klimaan"

"Als stadsdienst wil ik experimenteren met een burgerobservatorium als permanent/tijdelijk, geconsolideerd samenwerkingsverband zodat we hieruit leren om een structurele samenwerking met verschillende partners over adaptatie vorm te geven."

Cluster 'maatregelen nemen'

"Als bewoner van een sociale woning wil ik dat de overheid investeert in het verkoelen van deze woningen zodat ze gezond en leefbaar worden."

“Als Vlaamse gezondheidswerker wil ik meewerken aan doelgroepgerichte acties zodat de preventieboodschappen rond hitte bij de juiste mensen terechtkomen en bruikbaar zijn.”

“Als burger wil ik samen met de overheid in het kader van het algemeen belang hittestress bestrijden zodat de wijk leefbaar en gezond is.”

“Als zorgzame burger wil ik extra aandacht voor de senioren in Sint-Andries zodat ze niet geïsoleerd geraken en voldoende drinken.”

In de volgende workshop willen we met deze oefening verder gaan om slimme doelstellingen te formuleren uit deze clusters van kaartjes. We gaan ze ook al koppelen aan de functies die het burgerobservatorium moet vervullen.